

20 MAART 2016 – PALMZONDAG • PASSIE VAN DE HEER

EVANGELIE BIJ DE PALMLITURGIE

LUCAS 19, 28-40

In die tijd trok Jezus verder en ging op naar Jeruzalem.

Toen Hij Betfage en Betanië naderde, zond Hij twee van zijn leerlingen met de opdracht: „Gaat naar het dorp daar vóór u. Bij uw binnenkomst zult ge een veulen vinden dat vastgebonden staat en waarop nog nooit iemand gezeten heeft; maakt het los en brengt het hier. Mocht iemand u vragen: ‘Waarom maakt ge het los?’, dan moet ge zeggen: ‘De Heer heeft het nodig.’”

De twee leerlingen gingen dus weg en bevonden het zoals Hij hun gezegd had. Toen ze het veulen losmaakten, vroegen hun de eigenaars: „Waarom maakt ge het veulen los?” Zij antwoordden: „De Heer heeft het nodig.” Ze brachten het veulen bij Jezus, wierpen er hun mantels over heen en hielpen Jezus erop. Terwijl Hij voorttrok, spreidden ze hun mantels op de weg uit.

Toen Hij de stad naderde, begonnen zijn talrijke volgelingen, reeds op de helling van de Olijfberg, opgetogen en met luide stem God te prijzen om alle wonderen die zij gezien hadden. Zij riepen: „Gezegend de Koning die komt in de Naam van de Heer! Vrede in de hemel en eer in den hoge!” Enige Farizeeën onder het volk zeiden tot Hem: „Meester, geef uw leerlingen een terechtwijzing.” Hij antwoordde: „Ik zeg u: ‘Als zij zwijgen, zullen de stenen roepen.’”

EERSTE LEZING

JESAJA 50, 4-7

God de Heer heeft Mij de gave van het woord geschonken: ik versta het de ontmoedigden moed in te spreken. Elke morgen spreekt Hij zijn woord, elke morgen richt Hij het woord tot Mij en ik luister met volle overgave. God de Heer heeft tot mij gesproken en ik heb mij niet verzet, ik ben niet teruggedeesd. Mijn rug bood ik aan wie mij sloegen, mijn wangen aan wie mij de baard uitrukten, en mijn gezicht heb ik niet afgewend van wie mij smaadden en mij bespuwden. God de Heer zal mij helpen: daarom zal ik niet beschaamd staan en zal ik geen spier vertrekken. Ja, ik weet dat ik niet te schande zal worden.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 2, 6-11

Broeders en zusters,

Hij, die bestond in goddelijke majesteit, heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God. Hij heeft zichzelf ontledigd en het bestaan van een slaaf op zich genomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd door gehoorzaam te worden tot de dood, tot de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de Naam verleend die boven alle namen is. Omdat bij het noemen van zijn Naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde; en iedere tong zou belijden, tot eer van God de Vader: Jezus Christus is de Heer.

EVANGELIE

LUCAS 22, 14 – 23, 56

Het passie-evangelie is te lang om hier af te drukken. Lees het passieverhaal van Lucas er op na in de Willibrordvertaling (1995), in de Nieuwe Bijbelvertaling (2004) of in de Bijbel in Gewone Taal (2014). In het Lectionarium voor zon- en feestdagen (C-cyclus) vindt u het onder nummer 58.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

De Lucaspassie

EVANGELIE • Het passieverhaal van Lucas volgt dat van Marcus, maar is anders geordend. Door onze schijnbare vertrouwdheid met het lijdensverhaal wordt dat wel eens over het hoofd gezien. Zo gaan we voorbij aan de geloofsovertuiging van deze evangelist. Lees en herlees in je eigen Bijbel de versie van Lucas. Deze commentaar helpt je om enkele ‘eigenaardigheden’ waarin Lucas verschilt van de andere evangelisten te ontdekken.* Laat je niet op een dwaalspoor brengen door de vraag wie het nu bij het rechte eind heeft, Marcus of Lucas. Binnen elk verhaal is immers alles waar, ook al is buiten het verhaal niet alles echt zo gebeurd. Bij onze lectuur is het er ons om te doen te ontdekken hoe een verhaal velerlei lagen bevat en hoe we laag na laag worden meegenomen naar een diepere waarheid die de vertelde gebeurtenis overstijgt.

In het verhaal van Lucas kunnen we vier groepen onderscheiden. Er zijn de mensen die Jezus *beschuldigen* en degenen die zijn *onschuld uitspreken*. Daarnaast heb je de *aanwezigen*, zij die toekijken. Ten slotte zijn er de *afwezigen*: eerder in het verhaal waren ze Jezus nabij, maar nu blijken ze van het toneel verdwenen. Het verhaal dwingt de lezer zich te herkennen in een van de vier types: in zij die beschuldigen of onschuld uitspreken, in zij die toekijken of verdwijnen.

Het Joodse paasfeest breekt aan. Jezus gaat aan tafel met zijn apostelen. In de tekenhandeling van brood en wijn geeft Hij zichzelf. Hij vraagt de apostelen *dit te blijven doen om Hem niet te vergeten*. Jezus is hier meester van de situatie. Toch geeft Hij aan dat een van hen Hem zal overleveren. De apostelen begrijpen niet over wie Hij het heeft en redetwisten onder elkaar over *wie van hen de grootste is*. Ondanks de goede voornemens van Petrus voorspelt Jezus dat uitgerekend hij Hem zal verloochenen.

Na de maaltijd gaan ze naar de Olijfberg. Daar probeert Jezus in gebed zijn wil af te stemmen op die van de Vader. Een *engel* geeft hem kracht. Jezus is ten prooi aan angst. Het kruis valt niet meer te ontwijken. Hij heeft niet langer greep op de situatie. Onderwijl vallen *alle leerlingen* in slaap. Judas en een hele horde komen op Hem af en nemen Hem gevangen. Wanneer *zijn leerlingen* Hem met geweld willen verdedigen, wijst Hij hen terecht. Vanaf hier wordt Jezus alle initiatief ontnomen. Hij is overgeleverd.

De volgende dag wordt Jezus door de joodse rechtbank naar Pilatus geleid op *beschuldiging van volksoproer en belastingontduiking*. Pilatus vindt geen schuld in Hem en stuurt Hem door naar Herodes. Daar wordt Jezus beledigd en belachelijk gemaakt. Herodes stuurt Hem terug naar Pilatus. *Opnieuw verklaart Pilatus Jezus onschuldig. Na een flink pak rammel wil hij Jezus vrijlaten. Het volk wil echter Barabbas vrij. Nog een derde maal pleit Pilatus de onschuld van Jezus. Allemaal schreeuwen ze echter om zijn kruisdood. Uiteindelijk willigt Pilatus hun eis in. Het is duidelijk dat de schuldvraag voor Jezus' dood bij de joodse leiders ligt en niet bij de Romeinen. Misschien wil Lucas daarmee zijn Romeinse vriend Teofilus tegemoetkomen?*

Simon van Cyrene draagt het kruis achter Hem aan. *Jezus ontmoet enkele rouwende vrouwen. Tussen twee misdadigers in wordt Hij aan het kruis geslagen. Jezus vraagt de Vader de kruisiging niet aan te rekenen. Zijn belagers weten immers niet wat ze doen. Het volk kijkt toe, de leiders lachen Hem uit en de soldaten bespotten Hem. De ene misdadiger naast Hem smaalt zoals de leiders en de soldaten, de andere erkent Jezus' onschuld. De afwijzing van Jezus is niet totaal. Ook niet de veroordeling van de daders. Jezus belooft hem een plaats in het paradijs.*

Vóór Jezus sterft, scheurt het voorhangsel van de tempel middendoor en spreekt Hij een derde maal: „Vader, in uw handen bevel Ik mijn geest.” Opnieuw geeft Jezus zichzelf. De drie woorden van Jezus aan het kruis (en het ontbreken van de wanhoopskreet uit Marcus 15, 34) scheppen ruimte voor vergeving en vertrouwen. Na de dood wordt de stilte hoorbaar. De schreeuwers om kruisiging zijn verstomd. De honderdman verheerlijkt God: „Deze mens was waarlijk rechtvaardig.” *Het volk druipt af en slaat zich op de borst. Alle kennissen van Jezus, onder wie de vrouwelijke volgelingen, slaan het schouwspel vanaf een afstand gade. Jozef van Arimatea regelt de begrafenis. De vrouwen zien toe waar Jezus wordt neergelegd en nemen zich voor na de sabbat het dode lichaam te balsemen.*

*In deze commentaar worden die ‘eigenaardigheden’ weergegeven door een schuine letter.

• De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
• Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be